

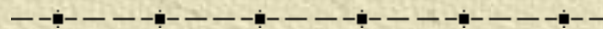
Prawo do wolności i etyka szczepień

Zbigniew Szawarski

Narodowy Instytut Zdrowia –PZH

Komitet Bioetyki przy Prezydium PAN

z.szawarski@uw.edu.pl

„Innowacje w systemie szczepień ochronnych – obraz Polski na tle
Europy w dostępie do szczepień”, Warszawa 23.IX. 2015

Prawo do wolności

✦ To mój dom, moja rodzina, moje dzieci.
Nikt nie ma prawa zmuszać mnie do takich
lub innych decyzji dotyczących dobra
moich dzieci. Ja i tylko ja decyduję, co jest
dla nich dobre

Etyka szczepień

- ✦ Szczepienia dorosłych vs. szczepienia dzieci
- ✦ Szczepienia ochronne vs. szczepienia terapeutyczne (reakcja na infekcję)
- ✦ Decyzje:
 - dorosłych podejmowane we własnym interesie (grypa),
 - decyzje dorosłych podejmowane w interesie dzieci
- ✦ Kiedy decyzja jest moralnie uzasadniona?

Konsekwencje

- ✦ Moja decyzja o nieszczepieniu dzieci może być dla nich szkodliwa.
- ✦ CZY WOLNO MI DZIAŁAĆ NA WŁASNĄ SZKODĘ?
(Palę piję, biesiaduję! Moja sprawa)
- ✦ CZY WOLNO MI DZIAŁAĆ NA SZKODĘ MOICH DZIECI? (Paternalizm. Czy społeczeństwo ma prawo działać w interesie zdrowia twoich dzieci? My –państwo- wiemy lepiej, co jest dobre dla naszych dzieci)
- ✦ Moja decyzja o nieszczepieniu dzieci może być szkodliwa dla innych. CZY WOLNO MI DZIAŁAĆ NA SZKODĘ CUDZYCH DZIECI (I INNYCH OSÓB)?

Argument 1

- ✦ 1. Choroby zakaźne stanowią zagrożenie dla życia i zdrowia i przenoszą się w sposób niekontrolowany od osób chorych do zdrowych
- ✦ Szczepienie pozwala zahamować rozprzestrzenianie się choroby
- ✦ Nie powinniśmy czynnie lub poprzez zaniechanie działać na szkodę innych.
- ✦ *Zatem chcąc istotnie zmniejszyć ryzyko działania na szkodę innych, powinniśmy zaszczepić siebie i własne dzieci*
- ✦ Co jest ważniejsze autonomia rodziców, czy dobro ogółu?

Argument 2

- ✦ Rodzice wiedzą najlepiej, co jest dobre dla ich dzieci.
- ✦ Zatem rodzice decydują o tym, czy je szczepić, czy nie szczepić
- ✦ Ale rodzice mogą się mylić i *de facto* działać na szkodę dzieci
- ✦ O tym co jest dobre dla dzieci decyduje analiza i ocena potencjanych szkód i korzyści dla wszystkich dzieci
- ✦ Państwo jest moralnie i prawnie odpowiedzialne za dobro wszystkich dzieci i w szczególnych przypadkach sądownie pozbawia rodziców praw rodzicielskich
- ✦ Jeśli zaniechanie szczepienia stanowi zagrożenie dla życia i zdrowia dzieci, państwo ma prawo interweniować na rzecz dziecka

Argument 3

- ✦ Odporność populacyjna (*herd immunity*) – im więcej osób w danej populacji jest szczepionych, tym korzystniejsze jest to dla populacji (włączając w to małe nieszczepione jeszcze dzieci)
- ✦ Jeśli zatem zależy nam na zwiększeniu dobra ogółu (dobra wspólnoty), powinniśmy szczepić swoje dzieci.
- ✦ Argument empiryczny – znaczący spadek śmiertelności niemowląt w porównaniu z XIX w.
- ✦ Nie ma ospy. Radykalne ograniczenie występowania innych chorób

Szczepienia i środki nacisku

✦ 2015. Kalifornia. Przedszkola, szkoły i żłobki nie przyjmują dzieci, które nie mają świadectwa odpowiednich szczepień. Wola i przekonania religijne i filozoficzne rodziców nie są wystarczającym usprawiedliwieniem do zaniechania szczepień. Konieczne jest świadectwo lekarskie.

✦ **Shifting Vaccination Politics — The End of Personal-Belief Exemptions in California**, Michelle M. Mello, J.D., Ph.D., David M. Studdert, L.L.B., Sc.D., and Wendy E. Parmet, J.D. *N Engl J Med* 2015; 373:785-787 [August 27, 2015](#) DOI: 10.1056/NEJMp1508701

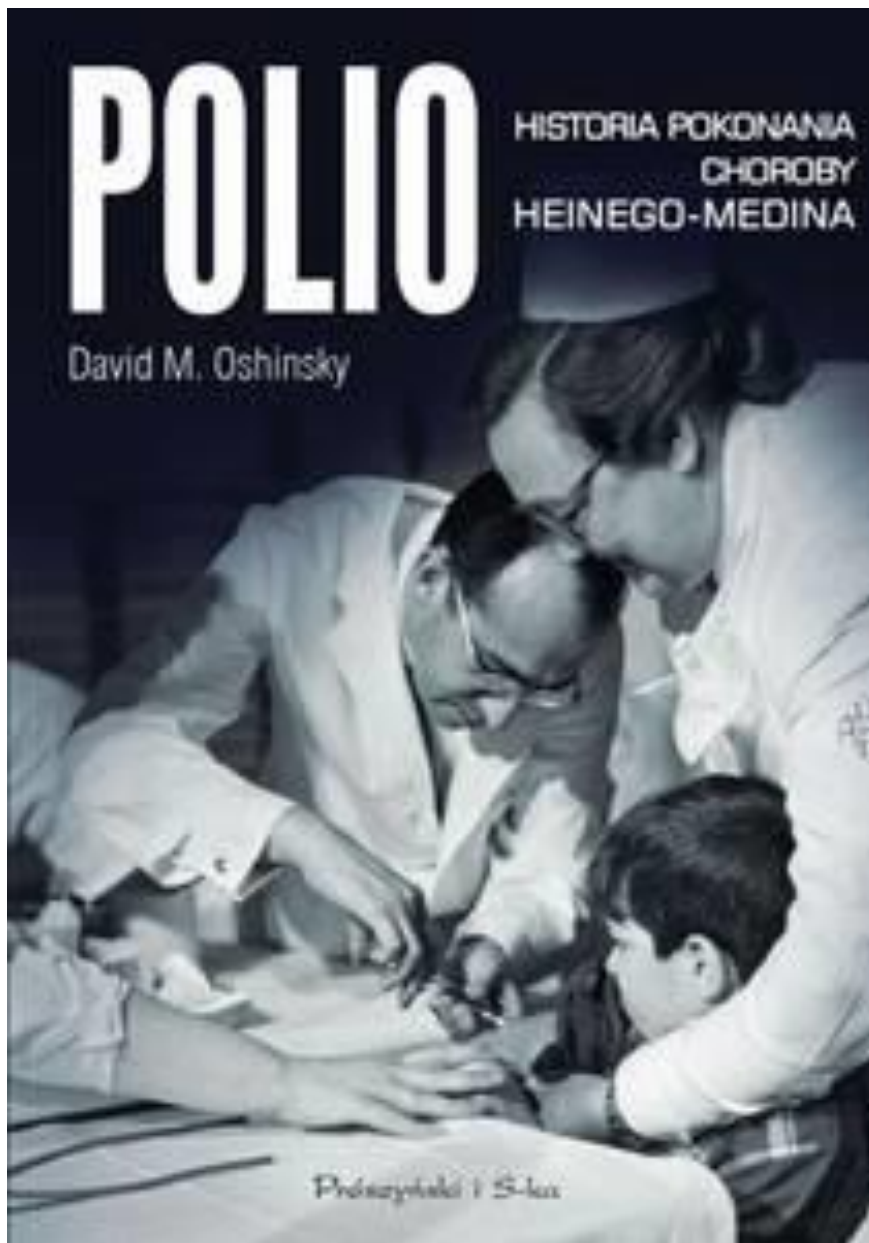
Kalifornia – szczepienia jako warunek edukacji

- ✦ **Vaccines Required for Unconditional Entry into Schools, Child-Care Centers, Day Nurseries, Nursery Schools, Family Day-Care Homes, and Development Centers in California.***
- ✦ Diphtheria
- ✦ *Haemophilus influenzae* type b
- ✦ Measles
- ✦ Mumps
- ✦ Pertussis
- ✦ Poliomyelitis
- ✦ Rubella
- ✦ Tetanus
- ✦ Hepatitis type B
- ✦ Varicella
- ✦ “Any other disease deemed appropriate by the [State Department of Public Health], taking into consideration the recommendations of the Advisory Committee on Immunization Practices of the United States Department of Health and Human Services, the American Academy of Pediatrics, and the American Academy of Family Physicians.”
- ✦ * From Senate Bill (SB) 277, Section 2.

POLIO

HISTORIA POKONANIA
CHOROBY
HEINEGO-MEDINA

David M. Oshinsky

Prószyński i S-ka

Bibliografia

1. **Chatterjee, Archana** (Ed.) *Vaccinophobia and Vaccine Controversies of the 21st Century* (2013)
2. **Dawson A. (ed).** *Public Health Ethics. Key Concepts and Issues in Policy and Practice* (2011)
2. **Barry, J.M.** *The Great Influenza: The story of the Deadliest Epidemic in History* (2005)
3. **Oshinsky D.** *Polio. Historia pokonania choroby Heinego-Medina* (2015)